

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2014 r.

DOLiS/DEC-799/14/62893/14/62880/14

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) oraz art. 18 ust. 1 pkt 2, art. 22, art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana Z. S., zam. w R. przy ul. P., na zaniechanie wykonania ciążącego na Księdzu Proboszczu Parafii Rzymskokatolickiej w T., z siedzibą w T. przy ul. M., jako administratorze jego danych osobowych, obowiązku uaktualnienia jego danych osobowych,

nakazuję Księdzu Proboszczowi Parafii Rzymskokatolickiej w T., z siedzibą w T. przy ul. M., przywrócenie stanu zgodnego z prawem poprzez uaktualnienie danych osobowych Pana Z. S, zam. w R. przy ul. P., polegające na naniesieniu w księdze chrztów adnotacji o treści zgodnej z żądaniem Pana Z. S., zawartym w jego „Oświadczeniu woli” z dnia [...] maja 2011 r.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w dniu [...] czerwca 2011 r. wpłynęła skarga Pana Z. S., zam. w R. przy ul. P., zwanego dalej również Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez Księdza Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej, z siedzibą w T. przy ul. M., zwanego dalej Proboszczem Parafii.

Skarżący zarzucił Proboszczowi Parafii, iż mimo złożenia przez niego oświadczenia woli o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego nie została o tym fakcie zamieszczona stosowna adnotacja w księdze chrztu. Skarżący wniósł do Generalnego Inspektora o cyt.: „(...) wydanie decyzji administracyjnej zobowiązującej Proboszcza Parafii, ks. M. C. do sprostowania moich nieaktualnych danych osobowych na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 – na podstawie art. 12 pkt 2 Ustawy”.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

1. Skarżący w dniu [...] maja 2011 r. skierował do Proboszcza Parafii pismo, w którym wskazał, cyt.: „Na podstawie art. 60 kc, korzystając ze swoich praw zawartych w art. art. 2 pkt 2a Ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (...), z dniem dzisiejszym występuję z Kościoła Katolickiego, tj. wycofuję zgodę na podleganie jego doktrynie (Katechizm) i prawu (Kodeks Prawa Kanonicznego). Oświadczam, że w oparciu o art. 2 pkt 5 Ustawy nie zamierzam tej decyzji uzasadniać. Informuję także, że rezygnuję z »czasu do namysłu« gdyż niniejsze oświadczenie jest jedynie niezbędnym, formalnym potwierdzeniem stanu faktycznego od blisko 30 lat (przepraszam, że tak późno), a sankcje przewidziane prawem kanonicznym nie są przedmiotem mojego zainteresowania. Ponadto nie wyrażam zgody na przekazywanie informacji o tej decyzji osobom trzecim, a zwłaszcza członkom mojej rodziny. Na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 Ustawy o ochronie danych osobowych (...) proszę Księdza, jako administratora moich danych osobowych, o ich uaktualnienie w księdze chrztu przez naniesienie adnotacji o treści »Dnia 2011-05-23 formalnym aktem wystąpił z Kościoła katolickiego« oraz o przesłanie jako potwierdzenia odpisu aktu chrztu z powyższym sprostowaniem”.
2. W odpowiedzi na pismo Skarżącego, Proboszcz Parafii poinformował Skarżącego, iż cyt.: „(...) Pan jest ochrzczony w T. ale nie jest moim parafianinem. Dlatego proszę się udać do ks. Proboszcza parafii, na terenie której Pan mieszka. Przesyłam instrukcję (część) dla właściwej procedury formalnego wystąpienia z Kościoła”.
3. W toku prowadzonego postępowania do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęły wyjaśnienia Proboszcza Parafii, w których podniósł on m. in., iż cyt.: „Skarżący (p. Z. S.) został ochrzczony i figuruje w księdze ochrzczonych. Obecnie jednak mieszka na terenie innej parafii. Ja nie jestem jego proboszczem. Na jego prośbę wydałem mu akt chrztu. Wkrótce otrzymałem od niego pismo z dnia [...]05.2011 r. Odpowiadając na nie poinformowałem go listownie (z dnia [...]05.2011 L. dz. 105/2011) o zasadach formalnego wystąpienia z Kościoła Katolickiego, przesłałem mu odpowiednią

Instrukcję, według której powinien się zgłosić do proboszcza parafii, na terenie której mieszka. Ja nie jestem stroną w jego sprawie”.

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydał decyzję administracyjną z dnia [...] września 2011 r. (znak: DOLiS/DEC-803/11/44495,44507), mocą której umorzył postępowanie w sprawie. W ustawowym terminie Skarżący złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej ww. decyzją.

Po dokonaniu ponownej analizy materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych decyzją z dnia [...] grudnia 2011 r. (znak: DOLiS/DEC-1081/11/63114, 63126) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję z dnia [...] września 2011 r.

W dniu [...] marca 2012 r. Skarżący wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę kasacyjną na decyzję organu z dnia [...] grudnia 2011 r., utrzymującą w mocy decyzję z dnia [...] września 2012 r. W jej treści Skarżący zarzucił Generalnemu Inspektorowi naruszenie prawa poprzez niewłaściwe ustalenie stanu faktycznego (przede wszystkim brak jednoznacznego rozstrzygnięcia jego przynależności do Kościoła Katolickiego), co w powiązaniu z błędną interpretacją art. 43 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych doprowadziło do naruszenia art. 12 ust. 2 ustawy, poprzez odmowę wydania merytorycznej decyzji administracyjnej. W związku z powyższym wniósł on o uchylenie zaskarżonej decyzji z dnia [...] grudnia 2011 r. w całości.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia [...] października 2012 r. (sygn. akt: II SA/Wa 692/12) podzielił w całości argumentację organu i oddalił skargę złożoną przez Pana Z. S.

Od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia [...] października 2012 r. (sygn. akt: II SA/Wa 692/12) Skarżący wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który wyrokiem z dnia [...] października 2013 r. (sygn. akt.: I OSK 129/13) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

W dniu [...] lutego 2014 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny wydał wyrok (sygn. akt.: II SA/Wa 2227/13), na mocy którego uchylił decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia [...] grudnia 2011 r. (znak: DOLiS/DEC-1081/11/63114,63126) oraz poprzedzającą ją decyzję z dnia [...] września 2011 r. (znak: DOLiS/DEC-803/11/44495,44507). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w ww. wyroku wskazał, iż „Naczelny Sąd Administracyjny przesądził, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, wydając zaskarżoną decyzję, naruszył art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a., a w konsekwencji doszło do naruszenia art. 107 § 3 k.p.a. Ponadto przesądził, że ani organ, ani Sąd pierwszej instancji nie ustalił czy skarżący należał do Kościoła Katolickiego i nie dokonały one oceny skuteczności złożonego oświadczenia o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego. (...) Organ, rozpoznając sprawę, zobowiązany jest usunąć

stwierdzone przez Sąd uchybienia proceduralne i wykonać wytyczne zawarte w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego. Ponadto organ zobowiązany jest wyjaśnić intencje skarżącego, zawarte w piśmie procesowym z dnia [...] lutego 2014 r., w którym zawarty został wniosek do Sądu o rozważenie zasadności umorzenia postępowania, ewentualnie o oddalenie skargi.”

Biorąc pod uwagę powyższe, jak również przepis art. 153 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm.), w myśl którego, ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu sądu wiążą w sprawie ten organ, którego działanie lub bezczynność było przedmiotem zaskarżenia, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych podjął czynności mające na celu uzupełnienie materiału dowodowego w sprawie i ustalił co następuje.

1. Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej w T., pismem z dnia [...] lipca 2014 r. podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w piśmie z dnia [...] lutego 2014 r. złożone w ramach postępowania przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie (sygn. akt. II SA/Wa 2227/13), przesyłając jego kopię. W piśmie z [...] lutego 2014 r. Ksiądz Proboszcz wskazał, że, cyt. : „Przynależność do Kościoła Katolickiego jest stanem prawnym, a nie stanem faktycznym. Ustalenie tej okoliczności może się odbyć wyłącznie na podstawie norm regulujących zagadnienie. Jednakże normy te nie należą do porządku prawa powszechnie obowiązującego Rzeczypospolitej Polskiej. Są częścią porządku prawnego Kościoła Katolickiego, co decyduje o wyłącznej kognicji Kościoła do orzekania na ich podstawie. Żaden organ administracji publicznej ani sąd Rzeczypospolitej Polskiej nie posiadają jurysdykcji dla wydawania wiążących dla Kościoła Katolickiego orzeczeń, na podstawie jego wewnętrznych przepisów prawnych. (...) W szczególności dotyczy to kwestii przynależności do Kościoła Katolickiego. Przepisy prawa powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej nie regulują, kogo w ich świetle należy uznawać za katolika. (...) Z pewnością za przepis umożliwiający proceduralne, nie mówiąc już o materialnym, badanie przynależności do Kościoła Katolickiego, nie może zostać uznany art. 60 kc. Przepis ten mówi o składaniu oświadczeń woli wywołujących skutki cywilnoprawne/ zgodnie z art. 1 kc ustawa ta reguluje tylko stosunki cywilnoprawne/. Przynależność do Kościoła Katolickiego nie ma charakteru cywilnoprawnego stosunku prawnego. Ponadto Kościół Katolicki posiada własne przepisy o składaniu oświadczeń woli. Wprowadzanie w tym zakresie do porządku prawnego Kościoła Katolickiego przepisów prawa powszechnie obowiązującego Rzeczypospolitej Polskiej nie znajduje żadnych podstaw i musi się spotkać z zarzutem naruszenia zasady autonomii Państwa i Kościoła.”
2. Proboszcz w piśmie z dnia [...] lipca 2014 r. wyjaśnił, że „W świetle tego należy ocenić przetwarzanie danych skarżącego Z. S. w zasobach Parafii w T.. W szczególności należy

wyjaśnić, iż dane te to w istocie rejestry sakramentów udzielonych przez Kościół. Udzielanie sakramentów przez Kościół nie jest obszarem, który mógłby być kontrolowany przez władze publiczne.”

Biorąc powyższe pod uwagę i będąc związany wytycznymi WSA, Generalny Inspektor zważył co następuje.

W niniejszej sprawie Skarżący przedmiotem swojej skargi uczynił zarzut niezgodnego, w jego ocenie, z prawem przetwarzania jego danych osobowych przez Księdza Proboszcza Parafii, powołując się na fakt złożenia przez niego oświadczenia o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego i odmowy Księdza Proboszcza sprostowania jego danych osobowych jako osoby, która z niego wystąpiła. Proboszcz Parafii odmówił Skarżącemu przyjęcia złożonego przez niego oświadczenia o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego, informując go listownie o zasadach formalnego wystąpienia z Kościoła Katolickiego i przesłał mu odpowiednią instrukcję, według której powinien się zgłosić do proboszcza parafii, na terenie której mieszka. Jak ustalił Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, postępowanie w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła reguluje instrukcja „Zasady postępowania w sprawie formalnego aktu wystąpienia z Kościoła” z dnia 27 września 2008 roku. I to według niej Skarżący powinien – zdaniem Proboszcza – dokonać formalnego wystąpienia z Kościoła Katolickiego. W ocenie Skarżącego działanie Księdza Proboszcza polegające na odmowie sprostowania jego danych osobowych w dokumentach kościelnych stanowiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej również ustawą.

Wskazać należy, iż przepis art. 43 ust. 2 ustawy stanowi, iż w odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, oraz zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, przetwarzanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne, Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, art. 14 pkt 1 i 3 – 5 oraz art. 15 – 18. W myśl natomiast przepisu artykułu 43 ust. 1 pkt 3, z obowiązku rejestracji zbioru danych zwolnieni są administratorzy danych dotyczących osób należących do kościoła lub innego związku wyznaniowego, o uregulowanej sytuacji prawnej, przetwarzanych na potrzeby tego kościoła lub związku wyznaniowego.

Kościół Rzymskokatolicki niewątpliwie należy do instytucji o uregulowanej sytuacji prawnej bowiem jest instytucją, której funkcjonowanie zostało unormowane w Konstytucji RP, w umowie międzynarodowej jaką jest Konkordat oraz w ustawach, nad którymi umowa międzynarodowa ma pierwszeństwo. W szczególności wskazać należy na przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.), która w art. 25 stanowi, iż

Kościoły i inne związki wyznaniowe są równouprawnione (art. 25 ust. 1). Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym (art. 25 ust. 2). Stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego (art. 25 ust. 3). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a Kościołem Katolickim określają umowa międzynarodowa zawarta ze Stolicą Apostolską i ustawy (art. 25 ust. 4). Stosunki między Rzeczpospolitą Polską a innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi określają ustawy uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami (art. 25 ust. 5).

Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1989 r., nr 29, poz. 154 ze zm.) w przepisie art. 2 stanowi natomiast, iż Kościół rządzi się w swych sprawach własnym prawem, swobodnie wykonuje władzę duchowną i jurysdykcyjną oraz zarządza swoimi sprawami. Ustawa niniejsza określa zasady stosunku Państwa do Kościoła, w tym jego sytuację prawną i majątkową (art. 3 ust. 1). W sprawach odnoszących się do Kościoła, nie uregulowanych niniejszą ustawą, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa, o ile nie są sprzeczne z wynikającymi z niej zasadami (art. 3 ust. 2).

Podkreślić jednak należy, że zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 października 2013 r. (sygn. akt I OSK 129/13), cyt. „wskazana autonomia nie oznacza jednakże braku jakiegokolwiek podporządkowania kościoła lub związku wyznaniowego przepisom powszechnie obowiązującego prawa, np. o ochronie danych osobowych. Inaczej mówiąc, w tych kwestiach, które nie zostały mocą aktów prawnych przekazane kościołom lub związkom wyznaniowym do ich wyłącznego decydowania, zastosowanie znajdują przepisy prawa powszechnie obowiązującego, o ile oczywiście regulują konkretne zagadnienie. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż nie jest rolą sądów administracyjnych ani tym bardziej organów administracyjnych ocenianie wewnętrznych regulacji danego kościoła lub związku wyznaniowego w zakresie np. skuteczności i wymagań ustanowionego – tymi wewnętrznymi przepisami – aktu apostazji. (...) kwestie związane z wstąpieniem jak i wystąpieniem z danego kościoła lub związku wyznaniowego są ich sprawą wewnętrzną, o ile nie dotyczą uprawnień lub obowiązków danego podmiotu o charakterze zewnętrznym, gwarantowanych przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Z uwagi na to, że sprawa niniejsza dotyczy ochrony danych osobowych oraz wolności sumienia i wyznania, mamy w niej do czynienia z podstawowymi prawami obywatela, ulokowanymi w sferze prawa powszechnego. W konsekwencji sprawa ta musi zostać oceniona na gruncie przepisów powszechnie obowiązujących, tj. Konstytucji RP i ustaw.” Jak zatem wynika z orzeczenia NSA, wystąpienie z Kościoła może być dokonane poprzez oświadczenie woli, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeksu cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 ze zm.) - art. 60.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika, iż Skarżący zwrócił się do Proboszcza Parafii o uaktualnienie swoich danych osobowych w ww. zakresie, wskazując jednocześnie, iż występuje z Kościoła Katolickiego. Otrzymał od Proboszcza Parafii odpowiedź negatywną w tej kwestii, gdyż Skarżący nie zastosował się do formalnej procedury wystąpienia z Kościoła. Z tego też powodu w ocenie Kościoła, Skarżący pozostaje nadal jego członkiem.

Odnosząc jednak powyższe stanowisko Proboszcza Parafii do zapatrywań wyrażonych w tym przedmiocie przez Naczelnego Sądu Administracyjnego, podkreślić należy, iż kwestia skuteczności wystąpienia przez zainteresowaną osobę z Kościoła Katolickiego nie może być rozpatrywana na gruncie regulacji wewnętrznych tego związku wyznaniowego. Zatem oceny, czy ktoś należy np. do danego kościoła lub związku wyznaniowego GİODO dokonuje na podstawie dowodów w sprawie (stosownie do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego).

W niniejszej sprawie bezspornym jest, iż Skarżący złożył Proboszczowi Parafii, tj. administratorowi swoich danych osobowych, oświadczenie o wystąpieniu z Kościoła Katolickiego wraz z wnioskiem o uaktualnienie w tym zakresie swoich danych osobowych w księdze chrztów. Uznać zatem należy, iż Skarżący wyraził dostatecznie jasno swoją wolę co do dalszej przynależności do tego związku wyznaniowego. Wolność w zakresie przynależności do związku wyznaniowego, zagwarantowana przepisami Konstytucji oraz ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania nie może zostać ograniczona przepisami wewnętrznymi związku wyznaniowego. Jak bowiem wynika z przepisu art. 2 pkt 2a rzeczzonego aktu prawnego, korzystając z wolności sumienia i wyznania obywatele mogą w szczególności należeć lub nie należeć do kościołów i innych związków wyznaniowych.

Przepis art. 35 ust. 1 ustawy stanowi, iż w razie wykazania przez osobę, której dane osobowe dotyczą, że są one niekompletne, nieaktualne, nieprawdziwe lub zostały zebrane z naruszeniem ustawy albo są zbędne do realizacji celu, dla którego zostały zebrane, administrator danych jest obowiązany, bez zbędnej zwłoki, do uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania danych, czasowego lub stałego wstrzymania przetwarzania kwestionowanych danych lub ich usunięcia ze zbioru, chyba że dotyczy to danych osobowych, w odniesieniu do których tryb ich uzupełnienia, uaktualnienia lub sprostowania określają odrębne [ustawy](#). Biorąc powyższe pod uwagę, Proboszcz Parafii winien niezwłocznie usunąć uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych Skarżącego, stosownie do nakazu sformułowanego w niniejszej decyzji.

Jednocześnie należy wskazać, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie dysponuje pismem procesowym Skarżącego, o którym mowa w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia [...] lutego 2014 r. W aktach sprawy znajduje się jedynie kopia pisma Proboszcza z dnia [...] lutego 2014 r. złożonego w ramach postępowania przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie (sygn. akt. II SA/Wa 2227/13), które zostało przesłane organowi jako załącznik do pisma Proboszcza z dnia [...] lipca 2014 r. zawierającego wyjaśnienia w kwestii przetwarzania danych osobowych Skarżącego.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 ze zm.), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).